

PRIŠLI SME Z VÝCHODU ABY SME SA POKLONILI KRÁĽOVI

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it, video v taliančine [TU](#)

Mt 2,1-12

Keď sa za čias kráľa Herodesa v judejskom Betleheme narodil Ježiš, prišli do Jeruzalema mudrci od východu a pýtali sa: „Kde je ten novonarodený židovský kráľ? Videli sme jeho hviezdu na východe a prišli sme sa mu pokloniť.“

Keď to počul kráľ Herodes, rozrušil sa a celý Jeruzalem s ním. Zvolal všetkých veľkňazov a zákonníkov ľudu a vyzvedal sa od nich, kde sa má narodiť Mesiáš.

Oni mu povedali: „V judejskom Betleheme, lebo tak píše prorok: ‚A ty, Betlehem, v judejskej krajine, nijako nie si najmenší medzi poprednými mestami Judey, lebo z teba vyjde vojvoda, ktorý bude spravovať môj ľud, Izrael.‘“ Tu si dal Herodes potajomky zavolať mudrcov a podrobne sa ich popypytoval, kedy sa im zjavila hviezda. Potom ich poslal do Betlehema a povedal: „Choďte a dôkladne sa vypytyjte na dieťa. Keď ho nájdete, oznámte mi, aby som sa mu aj ja šiel pokloniť.“

Oni kráľa vypočuli a odišli. A hľa, hviezda, ktorú videli na východe, išla pred nimi, až sa zastavila nad miestom, kde bolo dieťa. Ako zbadali hviezdu, nesmierne sa zaradovali.

Vošli do domu a uvideli dieťa s Máriou, jeho matkou, padli na zem a klaňali sa mu. Potom otvorili svoje pokladnice a dali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. A keď vo sne dostali pokyn, aby sa nevracali k Herodesovi, inou cestou sa vrátili do svojej krajiny.

Na sviatok Troch Kráľov nám Cirkev ponúka Matúšov text, v ktorom je ohlasovaná univerzálna láska Boha pre celé ľudstvo. Pod univerzálnou láskou netreba chápať iba jej rozsah, čiže všade, ale kvalitu tejto lásky, pre všetkých.

Pozrime sa teda na 2. kapitolu Matúšovho evanjelia. Evanjelista chce vzbudiť našu pozornosť „**Keď sa za čias kráľa Herodesa v judejskom Betleheme narodil Ježiš...**“ hľa, prekvapenie, „**prišli do Jeruzalema mudrci od východu**“. Táto udalosť bola pre prvotnú cirkev natoľko zarážajúca a chúlостivá, že sme ju postupom času premenili na takmer rozprávkový príbeh s folkloristickým podfarbením, čím stratila svoju hlbokú teologickú bohatosť.

Prečo? Títo mudrci boli považovaní za mágov, čarodejov, a ich činnosť bola odsudzovaná Bibliou a prísne zakázaná prvou kresťanskou komunitou. Podľa prvého cirkevného katechizmu je čarodejníctvo zakázané a patrí medzi také zákazy ako je krádež a potrat, aj v Novom Zákone je čarodejníctvo posudzované negatívne.

Avšak títo mudrci patria medzi prvých ľudí, ktorí sa prišli pokloniť Ježišovi, ktorí prijali Ježiša, ba dokonca sú aj pohanmi, čiže patria medzi tých, ktorí sú považovaní za najvzdialenejších od Boha. Pre pohanov nielo vzkriesenia, pohania neboli hodní spásy, a títo sa dokonca venujú činnosti, ktorú samotná Biblia odsudzuje. Hľa, prekvapenie.

Táto udalosť bola natoľko zarážajúca, že z čarodejov sa raz dva stali mudrci, ba dokonca im bola pripísaná aj kráľovská hodnosť, a tak sa z nich stali králi, a na základe ich darov sme ich spočítali aj pomenovali. Pridali sme tak do jasličiek nové figúrky, a pripravili sme sa tak o teologické bohatstvo tohto úryvku.

Tak teda prídu a tvrdia, že videli na nebi novú hviezdu. Aký má význam hviezda? Ľudia boli bežne presvedčení, že každý človek mal svoju hviezdu, ktorá sa objavila pri jeho narodení a strácala sa pri jeho smrti. Aj my občas používame výraz „narodiť sa pod šťastnou hviezdou“, ale tu sa evanjelium vzťahuje predovšetkým na Balámovu prorockosť, v knihe Numeri, 24 kapitola, kde čítame „*Hviezda vychádza z Jakuba, žezlo sa zdvíha z Izraela.*“

Toto prorocko označovalo najprv kráľa Dávida, a potom sa vzťahovalo na Mesiáša, čiže evanjelista nám chce povedať, že toto je hviezda, ktorá označuje Božie znamenie Mesiášovho narodenia. „***Keď to počul kráľ Herodes, rozrušil sa***“, a je jasné prečo. Herodes bol kráľom neoprávnene a podozrieval každého, kto by mu mohol kráľovstvo odňať.

Dozvedel sa teda, že sa narodil kráľ Židov, a on dokonca zavraždil troch vlastných synov. Ale čudné je najmä to, že sa spolu s ním rozrušil celý Jeruzalem. Tak Herodes, ako aj Jeruzalem, sú vystrašení z toho, o čo môžu prísť, Herodes o trón a Jeruzalem o chrám, o nadvládu a o výhradnú postavu Boha.

Trón a chrám, oba reprezentujú moc. Keď teda Herodes získa informáciu o narodení Mesiáša, vyzvedá sa kde sa narodil, s úmyslom ísť sa mu pokloniť... je to lož moci, pretože v skutočnosti vieme, že ho chce zavraždiť. „***Oni kráľa vypočuli a odišli. A hľa, hviezda, ktorú videli na východe, išla pred nimi***“.

Hviezda, Božie znamenie, nežiar nad Jeruzalemom, ktorý je už od začiatku tohto evanjelia vykreslený v temných farbách, v negatívnom svetle. Jeruzalem je mestom smrti, vraždí prorokov a Božích vyslancov, a tak hviezda, Božie znamenie, nežiar nad Jeruzalemom - rovnako ako zmŕtvychvstalý Ježiš v tomto evanjeliu sa nikdy neobjaví v Jeruzaleme.

Hviezda ide pred nimi rovnako ako Pán predchádzal Izraelský ľud na ceste z otroctva k vyslobodeniu. „***Až sa zastavila nad miestom, kde bolo dieťa***“. Evanjelista si je vedomý toho, že nám neponúka historické údaje. Nie je možné, aby sa hviezda zastavila na určitom mieste, ponúka nám teologické údaje, Božie znamenia.

A kým sa Jeruzalem a Herodes trasú od strachu pre to, o čo môžu prísť, hľa pohania a čarodejníci, prežívajú ohromnú radosť z obdarovania Ježiša.

Vstupujú, vrhajú sa na kolena a klaňajú sa. Uznávajú teda Ježiša nielen ako Kráľa, ale aj ako Božieho syna, uznávajú jeho Božskosť. Prinášajú mu dary, ktorými chcú vyjadriť, že výhradné privilégium, ktoré doteraz vlastnil Izrael, patrí teraz celému ľudstvu.

Medzi dary patrí zlato, kadidlo a myrha. Zlato bolo symbolom kráľovského stavu. A tak aj pohania budú súčasťou nie Izraelského kráľovstva, ktoré nebude vzkriesené, ale Božieho kráľovstva bez hraníc, pretože univerzálna Božia láska nepozná hranice. Aj pohania sa teda stávajú plnoprávnou súčasťou kráľovstva.

Kadidlo bolo výlučným nástrojom kňazov pri obetovaní v chráme. A tak aj toto právo - byť národom kňazov (Pán povedal Izraelovi „Vy budete kráľovstvom kňazov, kňazským národom“, a kňazský znamená v priamom vzťahu s Bohom) – tj. toto právo patrilo Izraelu a teraz sa vzťahuje na celé ľudstvo.

Celé ľudstvo sa stáva kňazským národom, čiže ľuďom, ktorý môže vstúpiť do priameho vzťahu s Bohom, bez sprostredkovateľov.

A nakoniec myrha. Myrha je vôňa nevesty pre svojho ženícha, píše sa o tom v Piesni piesní. Izrael bol považovaný za ľud – nevestu Boha, Pán bol ženíchom a Izrael nevestou. A tak aj toto privilégium nie je viac výlučným právom Izraela, ale vzťahuje sa na celé ľudstvo.

Toto je posolstvo sviatku Troch Kráľov, univerzálna láska pre celé ľudstvo, nikto sa nesmie cítiť vylúčený z tejto lásky.

Preklad: Zuzana Černá

Poznámky pod čiarou: tím ZAOSTRI / DC